

DEFENSIE

ACOS WB

ACWB-GID-WRKPR-011
Ed 001 / Rev 000 - 01 Sep 2010
Blz 1 / 11

VERSIE V : 8/06/2010 17:51

GEDETAILEERDE INSTRUCTIE

**Risicobeheersing op het lokale niveau
SOBANE Strategie - Observatie**

		Tf.
Redactionele overheid	WB IDPBW-RB	9-2820-5362
Goedkeurend organisme	ACOS WB	9-2820-5373
Uitgevend organisme	ACOS WB	9-2820-5373

Staat edities / Revisies			
Editie	Revisie	Datum	Reden / Opmerking
001	000	01 Feb 10	Basisdocument
Periodieke herziening: 24 m			
Totaal aantal bladzijden: 3 Totaal aantal bijlagen: 04			

Doelgroep van de richtlijn						
Niv	MOS Nr	Kwalificatie	AND/OR	Org	Functie	Kennis
	-	-	-	All Defence	KorpsComd	NEED
	-	-	-	All Defence	Hiërarchische lijn	NEED
	-	-	-	All Defence	Assistent in preventie	NEED
	-	-	-	SIPPT	Preventieadviseur	NEED
	-	-	-	Dir AMT	Preventieadviseur-arbeidsgeneesheer	NEED
	-	-	-	LDPBW	Preventieadviseur	NEED
	-	-	-	AMT	Preventieadviseur-arbeidsgeneesheer	NEED
	-	-	-	All Defence	Coörd DEPARIS	NICE
Toepassingsgebied : Wanneer en waar van toepassing ?						
Lijst trefwoorden: Welzijn op het werk ; SOBANE ; Observatie ; Risicoanalyse ; Risico						
Deze richtlijn is van toepassing in Vredestijd/Oorlogstijd/Crisistijd/Oefening						
Datum effectieve toepassing: 01 Feb 10						

0. INHOUDSTAFEL

0. Inhoudstafel.....	3
1. Algemeenheden.....	3
a. Doel.....	3
b. Boomstructuur.....	3
(1) Onmiddellijk hoger gelegen richtlijn(en).....	3
(2) Onmiddellijk lager gelegen richtlijn(en).....	3
c. Refertes.....	3
2. Methode.....	3
3. Proces.....	3
a. De opbouw van de observatiegids.....	3
b. Het verslag.....	3
(1) De identificatie.....	3
(2) De samenvatting.....	3
(3) De beschrijving van het probleem.....	3
(4) De resultaten.....	3
(5) De Voorgestelde oplossingen.....	3
(6) Het luik "uitvoering".....	3
c. De borging.....	3
4. De actoren, hun opdrachten en hun vorming/informatie.....	3
a. De stafofficier belast met het lokaal preventieplan (StafOffr LPP).....	3
(1) Opdrachten.....	3
(2) Informatie.....	3
b. De lokale autoriteit (KorpsComd en hiërarchische HL).....	3
(1) Opdrachten.....	3
(2) Informatie.....	3
c. De coördinator observatie.....	3
(1) Opdrachten.....	3
(2) Vorming.....	3
d. De werknemers.....	3
(1) Opdrachten.....	3
(2) Vorming.....	3
e. De Preventieadviseur (PA) - Coach "SOBANE".....	3
(1) Opdrachten.....	3
(2) Vorming.....	3
5. Overleg.....	3
Bijlage A : Inleiding tot een "observatie" werkgroep.....	3
Bijlage B : Lijst der bestaande gidsen.....	3

1. ALGEMEENHEDEN

a. Doel

Om de beschikbare middelen voor het risicobeheer efficiënt te gebruiken wordt binnen Defensie de SOBANE strategie toegepast. Deze strategie bestaat uit 4 niveaus en wordt beschreven in de richtlijn ACWB-SPS-WRKPR-013 : "Risicobeheersing op het lokale niveau".

Met uitzondering van het luik psychosociale aspecten, geeft onderhavig document richtlijnen aangaande de praktische uitvoering aan alle actoren betrokken bij het tweede niveau "Observatie" van de SOBANE strategie.

De observatie fase heeft tot doel om participatief en proactief specifieke risico's voor de gezondheid te onderzoeken en, indien mogelijk, te verminderen of te verwijderen.

b. Boomstructuur

- (1) Onmiddellijk hoger gelegen richtlijn(en)

ACWB-SPS-WRKPR-013 : Risicobeheersing op het lokale niveau

- (2) Onmiddellijk lager gelegen richtlijn(en)

ACWB-GID-WRKPR-006 : Richtlijn voor het opstellen van de werkpostfiches

c. Refertes

- (1) Wet van 04 Aug 96 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk ;
- (2) KB van 27 maart 1998 betreffende het beleid op het gebied van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (Codex over het welzijn op het werk).
- (3) ACWB-GID-WRKPR-007 : Risicobeheersing op het lokale niveau SOBANE Strategie - Screening

2. METHODE

Een observatie vertrekt van de vaststellingen van het eerste niveau "Screening" van de "SOBANE" strategie waarvoor geen afdoende oplossing werd gevonden en is aldus de tweede stap in de "SOBANE"strategie. Deze stap wordt uitgevoerd door middel van specifieke observatiegidsen en begeleid door een daarvoor opgeleide coördinator "observatie" (zie 4c).

Evenals een screening (DEPARIS-vergadering) is een observatie participatief, oplossingsgericht en eenvoudig. De screening wordt beschreven in onderstaande richtlijn :

 ACWB-GID-WRKPR 007 : "Risicobeheersing op het lokale niveau SOBANE Strategie - Screening"

De methode wordt volledig toegelicht op de site SOBANE : www.sobane.be/nl/frame.html.

3. PROCES

a. De opbouw van de observatiegids

Elke gids bestaat uit een algemeen gedeelte dat een korte uitleg van de "SOBANE" strategie geeft alsook een volledige en gedetailleerde beschrijving van de methodologie "Observatie".

Daarnaast bevat het specifieke gedeelte de technische fiches die helpen om een bepaalde rubriek in detail te kunnen observeren. Voor de meest courante risicofactoren bestaan reeds afzonderlijke observatiegidsen. Gelet op de verscheidenheid aan rubrieken en bijpassende observatiegidsen wordt verwezen naar de lijst hernoemen in Bijl B.

b. De werkgroep

De basisprincipes (participatie, vertegenwoordiging van alle categorieën, grondige kennis van de arbeidssituatie, etc) die voor een "DEPARIS"werkgroep gelden zijn ook voor een "observatie"werkgroep van toepassing. De "observatie"werkgroep is bij voorkeur dezelfde als deze die aan de "DEPARIS"werkgroep heeft deelgenomen.

c. Het eindverslag

Het eindverslag bestaat uit:

(1) De identificatie

Hier wordt de werkgroep "observatie" geïdentificeerd.

(2) De samenvatting

Deze samenvatting bundelt op de eerste bladzijde de belangrijkste preventiemaatregelen van het eindverslag.

(3) De beschrijving van het probleem

Deze beschrijving omvat :

- Een korte omschrijving van het probleem ;
- De gevolgen van het probleem zoals klachten, ziekte, afwezigheden, (schier)ongevallen ;
- De mening van de betrokkenen tijdens de screeningfase (de resultaten van de screening in Bijl hernoemen).

(4) De resultaten

De resultaten hernoemen :

- De in detail geobserveerde aspecten en de voorgestelde preventiemaatregelen ;
- Aspecten die nog een analyse behoeven alsook de reden waarom.

(5) De voorgestelde oplossingen

De voorgestelde oplossingen moeten aan volgende criteria voldoen :

- De beschreven problemen werkelijk kunnen verhelpen ;
- Geen andere problemen veroorzaken voor het geheel of een deel der werknemers ;
- Niet tegenstrijdig zijn met de productiviteits- en rentabiliteits- eisen van de eenheid.

(6) Het luik "uitvoering"

Dit luik bevat een stappenplan voor de uitvoering van de voorgestelde oplossingen, met daarin bepaald wie doet wat, wanneer en hoe. Daarnaast wordt ook de geschatte kostprijs alsook de wijze waarop de follow-up verloopt vermeld en dit om de kans op concrete resultaten te verhogen.

Per voorstel wordt de beslissing van de KorpsCHL genoteerd in een beslissingsrooster.

d. De borging

Relevante informatie die tijdens de observatie wordt verkregen, zal in het kader van het Dynamisch risico beheersingssysteem (DRBS) in voorkomend geval dienen voor een actualisering van :

- De werkpostfiches
 - ☞ ACWB - GID - WRKPR - 006 ; "Richtlijn voor het opstellen van de werkpostfiche"
- De lijsten AMT
- Het LPP

4. DE ACTOREN, HUN OPDRACHTEN EN HUN VORMING/INFORMATIE

a. De stafofficier belast met het lokaal preventieplan (StafOffr LPP)

(1) Opdrachten

De opdrachten van de StafOffr zijn :

- Informeren van de KorpsComd over de arbeidssituaties waar tijdens de screening geen passende oplossingen werd gevonden om tot aanvaardbare situaties te komen ;
- Aanduiden van de deelnemers aan van de werkgroep "observatie" op basis van het voorstel uitgewerkt door de coördinator "observatie" ;
- Planen en opvolgen van de verschillende "observatie" werkgroepen ;
- Zorgen voor verdere behandeling van de eindverslagen beschreven in Par 3c ;
- Samen met de betrokken coördinator "observatie" verslag uitbrengen bij de KorpsComd of zijn aangestelde aangaande de vorderingen van de respectieve werkgroepen ter voorbereiding van het basisoverlegcomité (BOC) ;
- Na de bespreking het eindverslag overmaken aan de secretaris van het BOC en voor info, aan de LDPBW ;
- Bewaren van het laatste eindverslag in de eenheid.

(2) Informatie

Meer details over de "SOBANE" strategie kunnen worden geraadpleegd op de internetsite SOBANE (zie Par 2).

b. De lokale autoriteit (KorpsComd en hiërarchische HL)

(1) Opdrachten

De KorpsComd (of zijn aangestelde) duidt een "Coördinator observatie" aan die voldoet aan de vereisten beschreven in Par 4c(2) indien tijdens de screening geen passende oplossing werd gevonden om tot een aanvaardbare situatie te komen ;

De KorpsComd (of zijn aangestelde) legt de verbeteringsvoorstellen voor aan het BOC ;

Hij houdt rekening met de door het BOC geformuleerde adviezen, motiveert indien hiervan wordt afgeweken en licht zijn motivatie toe op het BOC ;

Hij is samen met de HL verantwoordelijk voor de opvolging van de weerhouden verbeteringsvoorstellen.

(2) Informatie

De KorpsComd en HL kunnen zich richten tot de "Coördinator observatie" en de LDPBW voor meer informatie over de "SOBANE" strategie.

c. De coördinator "observatie"

(1) Opdrachten

De opdrachten van de coördinator "observatie" zijn :

- De gepaste observatiegidsen kiezen of, indien nodig, een eigen gids samenstellen ;
- De nodige voorbereidingen voor de vergadering van de werkgroep treffen ;
- In coördinatie met de StafOffr LPP de deelnemers uitnodigen ;
- Een korte inleiding aan de werkgroep geven. Hierbij eventueel steunend op Bijl A ;
- De "Observatie" werkgroep begeleiden ;
- Het eindverslag (met de voorgestelde oplossingen) opstellen en overmaken aan de stafOffr LPP en de chef van de betrokken arbeidssituatie ;
- De weerhouden verbeteringsvoorstellen opvolgen ;
- De informatie overmaken voor de actualisering van de werkpostfiches :

 ACWB-GID-WRKPR 006 : Richtlijn voor het opstellen van werkpostfiches ;

- In uitzonderlijke gevallen, indien het niet mogelijk is om een werkgroep te laten samenkomen, de observatie alleen uitvoeren.

(2) Vorming

De assistent in preventie is het best geplaatst om deze taak op zich te nemen. Hij moet naast de vorming "GM9300-Assistent in preventie" ook een vorming coördinator "DEPARIS" gevolgd hebben. Als alternatief voldoet het certificaat "preventieadviseur Niv1 of 2".

De taak van coördinator kan ook door de werkplaatsoverste worden ingevuld mits hij de vormingsmodule "GM9300-Assistent in preventie" alsook de module coördinator "DEPARIS" heeft gevolgd.

Indien nodig kan ondersteuning worden gevraagd aan de Preventieadviseur - Coach "SOBANE".

d. De werknemers

(1) Opdrachten

De werknemers die deelnemen aan de werkgroep "observatie" zullen de arbeidssituatie meer in detail bestuderen om oplossingen voor te stellen;

(2) Vorming

Er is geen enkele vorming of voorkennis vereist rond problemen van veiligheid, fysiologie of ergonomie. De coördinator begint de vergadering met een korte uitleg over de methode en de doelstellingen. De werknemers dienen de arbeidssituatie grondig te kennen zowel bij normale als bij abnormale werking.

e. De Preventieadviseur (PA) - Coach "SOBANE"

(1) Opdrachten

In elke lokale dienst voor preventie en bescherming op het werk (LDPBW) wordt een PA als coach "SOBANE" aangeduid. Deze PA heeft als opdracht de HL en de "Coördinator observatie" te begeleiden en te ondersteunen.

(2) Vorming

De PA - Coach "SOBANE" moet de evolutie van de "SOBANE" strategie opvolgen in het kader van zijn permanente vorming.

5. OVERLEG

De planning, uitvoering en opvolging van de risicoanalyses zijn onderworpen aan het overleg met de representatieve vakorganisaties (BOC's). De modaliteiten kunnen teruggevonden worden in Par 3d van :

 ACWB-SPS-WRKPR-013 : Risicobeheersing op het lokale niveau.

BIJLAGE A : INLEIDING TOT EEN "OBSERVATIE" WERKGROEP"

Typevoorbeeld

"In de loop van de vergadering herzien we alle punten in relatie met de risico factor "-----" die uitmaken dat het werk moeilijk, gevaarlijk, niet efficiënt en onaangenaam is.

De bedoeling is niet om te weten of het gemakkelijk en aangenaam is voor 20, 50 of 100%, maar wel om uit te vinden wat er concreet onmiddellijk, binnen de 3 maanden en later kan ondernomen worden om efficiënter en aangenamer te zijn. Het kan gaan om technische veranderingen, om nieuwe werktechnieken, maar ook om betere communicaties, om reorganisatie van de dienstregeling, om meer specifieke opleidingen.

Voor sommige punten zou men moeten kunnen zeggen wat er veranderd moet worden en hoe dit concreet moet gebeuren. Voor andere zullen er bijkomende studies moeten worden verricht.

Het Commando engageert zich ertoe een actieplan op te stellen met als doel zo goed mogelijk gevolg te geven aan hetgeen besproken zal worden.

BIJLAGE B : LIJST DER BESTAANDE GIDSEN

Er bestaan 15 gidsen. Elke gids behandelt 1 specifiek domein en bevat alle nodige informatie voor zowel de observatie (Niv 2), de analyse (Niv 3) en een inleiding voor de expertise (Niv 4).

Domeinen	Niveau 2 Observatie 	Niveau 3 Analyse 	Niveau 4 Expertise
▲ <u>Beeldschermwerk</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
▲ <u>Biologische agentia</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
▲ <u>Elektriciteit</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
▲ <u>Gevaarlijke chemische producten</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>
▲ <u>Globale lichaamstrillingen</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>
▲ <u>Hand-arm trillingen</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>
▲ <u>Lawaai</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
▲ <u>Machines en handgereedschappen</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>

<p>▲ <u>Musculo-skeletale aandoeningen (RSI)</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
<p>▲ <u>Personeelsvoorzieningen</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
<p>▲ <u>Psychosociale aspecten</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Hulpfiches</u> 	
<p>▲ <u>Risico's van brand of explosie</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>
<p>▲ <u>Thermische omgevingsfactoren</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>
<p>▲ <u>Veiligheid (ongevallen, vallen, uitglijden...)</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
<p>▲ <u>Verlichting</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>

Deze lijst is te vinden op :
http://www.sobane.be/nl/obs_ana_exp.html#wer

om zelf een observatiegids samen te stellen gebruik de zoekfunctie met sleutelwoorden en/of domeinen op :
http://www.sobane.be/nl/sob_prog/pres.html

DEFENSIE

ACOS WB

ACWB-GID-WRKPR-011
Ed 001 / Rev 000 - 01 Sep 2010
Blz 1 / 11

VERSIE V : 8/06/2010 17:51

GEDETAILEERDE INSTRUCTIE

**Risicobeheersing op het lokale niveau
SOBANE Strategie - Observatie**

		Tf.
Redactionele overheid	WB IDPBW-RB	9-2820-5362
Goedkeurend organisme	ACOS WB	9-2820-5373
Uitgevend organisme	ACOS WB	9-2820-5373

Staat edities / Revisies			
Editie	Revisie	Datum	Reden / Opmerking
001	000	01 Feb 10	Basisdocument
Periodieke herziening: 24 m			
Totaal aantal bladzijden: 3 Totaal aantal bijlagen: 04			

Doelgroep van de richtlijn						
Niv	MOS Nr	Kwalificatie	AND/OR	Org	Functie	Kennis
	-	-	-	All Defence	KorpsComd	NEED
	-	-	-	All Defence	Hiërarchische lijn	NEED
	-	-	-	All Defence	Assistent in preventie	NEED
	-	-	-	SIPPT	Preventieadviseur	NEED
	-	-	-	Dir AMT	Preventieadviseur-arbeidsgeneesheer	NEED
	-	-	-	LDPBW	Preventieadviseur	NEED
	-	-	-	AMT	Preventieadviseur-arbeidsgeneesheer	NEED
	-	-	-	All Defence	Coörd DEPARIS	NICE
Toepassingsgebied : Wanneer en waar van toepassing ?						
Lijst trefwoorden: Welzijn op het werk ; SOBANE ; Observatie ; Risicoanalyse ; Risico						
Deze richtlijn is van toepassing in Vredestijd/Oorlogstijd/Crisistijd/Oefening						
Datum effectieve toepassing: 01 Feb 10						

0. INHOUDSTAFEL

0.	Inhoudstafel.....	3
1.	Algemeenheden.....	3
a.	Doel.....	3
b.	Boomstructuur.....	3
(1)	Onmiddellijk hoger gelegen richtlijn(en).....	3
(2)	Onmiddellijk lager gelegen richtlijn(en).....	3
c.	Refertes.....	3
2.	Methode.....	3
3.	Proces.....	3
a.	De opbouw van de observatiegids.....	3
b.	Het verslag.....	3
(1)	De identificatie.....	3
(2)	De samenvatting.....	3
(3)	De beschrijving van het probleem.....	3
(4)	De resultaten.....	3
(5)	De Voorgestelde oplossingen.....	3
(6)	Het luik "uitvoering".....	3
c.	De borging.....	3
4.	De actoren, hun opdrachten en hun vorming/informatie.....	3
a.	De stafofficier belast met het lokaal preventieplan (StafOffr LPP).....	3
(1)	Opdrachten.....	3
(2)	Informatie.....	3
b.	De lokale autoriteit (KorpsComd en hiërarchische HL).....	3
(1)	Opdrachten.....	3
(2)	Informatie.....	3
c.	De coördinator observatie.....	3
(1)	Opdrachten.....	3
(2)	Vorming.....	3
d.	De werknemers.....	3
(1)	Opdrachten.....	3
(2)	Vorming.....	3
e.	De Preventieadviseur (PA) - Coach "SOBANE".....	3
(1)	Opdrachten.....	3
(2)	Vorming.....	3
5.	Overleg.....	3
	Bijlage A : Inleiding tot een "observatie" werkgroep.....	3
	Bijlage B : Lijst der bestaande gidsen.....	3

1. ALGEMEENHEDEN

a. Doel

Om de beschikbare middelen voor het risicobeheer efficiënt te gebruiken wordt binnen Defensie de SOBANE strategie toegepast. Deze strategie bestaat uit 4 niveaus en wordt beschreven in de richtlijn ACWB-SPS-WRKPR-013 : "Risicobeheersing op het lokale niveau".

Met uitzondering van het luik psychosociale aspecten, geeft onderhavig document richtlijnen aangaande de praktische uitvoering aan alle actoren betrokken bij het tweede niveau "Observatie" van de SOBANE strategie.

De observatie fase heeft tot doel om participatief en proactief specifieke risico's voor de gezondheid te onderzoeken en, indien mogelijk, te verminderen of te verwijderen.

b. Boomstructuur

- (1) Onmiddellijk hoger gelegen richtlijn(en)

ACWB-SPS-WRKPR-013 : Risicobeheersing op het lokale niveau

- (2) Onmiddellijk lager gelegen richtlijn(en)

ACWB-GID-WRKPR-006 : Richtlijn voor het opstellen van de werkpostfiches

c. Refertes

- (1) Wet van 04 Aug 96 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk ;
- (2) KB van 27 maart 1998 betreffende het beleid op het gebied van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (Codex over het welzijn op het werk).
- (3) ACWB-GID-WRKPR-007 : Risicobeheersing op het lokale niveau SOBANE Strategie - Screening

2. METHODE

Een observatie vertrekt van de vaststellingen van het eerste niveau "Screening" van de "SOBANE" strategie waarvoor geen afdoende oplossing werd gevonden en is aldus de tweede stap in de "SOBANE"strategie. Deze stap wordt uitgevoerd door middel van specifieke observatiegidsen en begeleid door een daarvoor opgeleide coördinator "observatie" (zie 4c).

Evenals een screening (DEPARIS-vergadering) is een observatie participatief, oplossingsgericht en eenvoudig. De screening wordt beschreven in onderstaande richtlijn :

 ACWB-GID-WRKPR 007 : "Risicobeheersing op het lokale niveau SOBANE Strategie - Screening"

De methode wordt volledig toegelicht op de site SOBANE : www.sobane.be/nl/frame.html.

3. PROCES

a. De opbouw van de observatiegids

Elke gids bestaat uit een algemeen gedeelte dat een korte uitleg van de "SOBANE" strategie geeft alsook een volledige en gedetailleerde beschrijving van de methodologie "Observatie".

Daarnaast bevat het specifieke gedeelte de technische fiches die helpen om een bepaalde rubriek in detail te kunnen observeren. Voor de meest courante risicofactoren bestaan reeds afzonderlijke observatiegidsen. Gelet op de verscheidenheid aan rubrieken en bijpassende observatiegidsen wordt verwezen naar de lijst hernoemen in Bijl B.

b. De werkgroep

De basisprincipes (participatie, vertegenwoordiging van alle categorieën, grondige kennis van de arbeidssituatie, etc) die voor een "DEPARIS"werkgroep gelden zijn ook voor een "observatie"werkgroep van toepassing. De "observatie"werkgroep is bij voorkeur dezelfde als deze die aan de "DEPARIS"werkgroep heeft deelgenomen.

c. Het eindverslag

Het eindverslag bestaat uit:

(1) De identificatie

Hier wordt de werkgroep "observatie" geïdentificeerd.

(2) De samenvatting

Deze samenvatting bundelt op de eerste bladzijde de belangrijkste preventie maatregelen van het eindverslag.

(3) De beschrijving van het probleem

Deze beschrijving omvat :

- Een korte omschrijving van het probleem ;
- De gevolgen van het probleem zoals klachten, ziekte, afwezigheden, (schier)ongevallen ;
- De mening van de betrokkenen tijdens de screeningfase (de resultaten van de screening in Bijl hernoemen).

(4) De resultaten

De resultaten hernoemen :

- De in detail geobserveerde aspecten en de voorgestelde preventie maatregelen ;
- Aspecten die nog een analyse behoeven alsook de reden waarom.

(5) De voorgestelde oplossingen

De voorgestelde oplossingen moeten aan volgende criteria voldoen :

- De beschreven problemen werkelijk kunnen verhelpen ;
- Geen andere problemen veroorzaken voor het geheel of een deel der werknemers ;
- Niet tegenstrijdig zijn met de productiviteits- en rentabiliteits- eisen van de eenheid.

(6) Het luik "uitvoering"

Dit luik bevat een stappenplan voor de uitvoering van de voorgestelde oplossingen, met daarin bepaald wie doet wat, wanneer en hoe. Daarnaast wordt ook de geschatte kostprijs alsook de wijze waarop de follow-up verloopt vermeld en dit om de kans op concrete resultaten te verhogen.

Per voorstel wordt de beslissing van de KorpsCHL genoteerd in een beslissingsrooster.

d. De borging

Relevante informatie die tijdens de observatie wordt verkregen, zal in het kader van het Dynamisch risico beheersingssysteem (DRBS) in voorkomend geval dienen voor een actualisering van :

- De werkpostfiches
 - ☞ ACWB - GID - WRKPR - 006 ; "Richtlijn voor het opstellen van de werkpostfiche"
- De lijsten AMT
- Het LPP

4. DE ACTOREN, HUN OPDRACHTEN EN HUN VORMING/INFORMATIE

a. De stafofficier belast met het lokaal preventieplan (StafOffr LPP)

(1) Opdrachten

De opdrachten van de StafOffr zijn :

- Informeren van de KorpsComd over de arbeidssituaties waar tijdens de screening geen passende oplossingen werd gevonden om tot aanvaardbare situaties te komen ;
- Aanduiden van de deelnemers aan van de werkgroep "observatie" op basis van het voorstel uitgewerkt door de coördinator "observatie" ;
- Planen en opvolgen van de verschillende "observatie" werkgroepen ;
- Zorgen voor verdere behandeling van de eindverslagen beschreven in Par 3c ;
- Samen met de betrokken coördinator "observatie" verslag uitbrengen bij de KorpsComd of zijn aangestelde aangaande de vorderingen van de respectieve werkgroepen ter voorbereiding van het basisoverlegcomité (BOC) ;
- Na de bespreking het eindverslag overmaken aan de secretaris van het BOC en voor info, aan de LDPBW ;
- Bewaren van het laatste eindverslag in de eenheid.

(2) Informatie

Meer details over de "SOBANE" strategie kunnen worden geraadpleegd op de internetsite SOBANE (zie Par 2).

b. De lokale autoriteit (KorpsComd en hiërarchische HL)

(1) Opdrachten

De KorpsComd (of zijn aangestelde) duidt een "Coördinator observatie" aan die voldoet aan de vereisten beschreven in Par 4c(2) indien tijdens de screening geen passende oplossing werd gevonden om tot een aanvaardbare situatie te komen ;

De KorpsComd (of zijn aangestelde) legt de verbeteringsvoorstellen voor aan het BOC ;

Hij houdt rekening met de door het BOC geformuleerde adviezen, motiveert indien hiervan wordt afgeweken en licht zijn motivatie toe op het BOC ;

Hij is samen met de HL verantwoordelijk voor de opvolging van de weerhouden verbeteringsvoorstellen.

(2) Informatie

De KorpsComd en HL kunnen zich richten tot de "Coördinator observatie" en de LDPBW voor meer informatie over de "SOBANE" strategie.

c. De coördinator "observatie"

(1) Opdrachten

De opdrachten van de coördinator "observatie" zijn :

- De gepaste observatiegidsen kiezen of, indien nodig, een eigen gids samenstellen ;
- De nodige voorbereidingen voor de vergadering van de werkgroep treffen ;
- In coördinatie met de StafOffr LPP de deelnemers uitnodigen ;
- Een korte inleiding aan de werkgroep geven. Hierbij eventueel steunend op Bijl A ;
- De "Observatie" werkgroep begeleiden ;
- Het eindverslag (met de voorgestelde oplossingen) opstellen en overmaken aan de stafOffr LPP en de chef van de betrokken arbeidssituatie ;
- De weerhouden verbeteringsvoorstellen opvolgen ;
- De informatie overmaken voor de actualisering van de werkpostfiches :

 ACWB-GID-WRKPR 006 : Richtlijn voor het opstellen van werkpostfiches ;

- In uitzonderlijke gevallen, indien het niet mogelijk is om een werkgroep te laten samenkomen, de observatie alleen uitvoeren.

(2) Vorming

De assistent in preventie is het best geplaatst om deze taak op zich te nemen. Hij moet naast de vorming "GM9300-Assistent in preventie" ook een vorming coördinator "DEPARIS" gevolgd hebben. Als alternatief voldoet het certificaat "preventieadviseur Niv1 of 2".

De taak van coördinator kan ook door de werkplaatsoverste worden ingevuld mits hij de vormingsmodule "GM9300-Assistent in preventie" alsook de module coördinator "DEPARIS" heeft gevolgd.

Indien nodig kan ondersteuning worden gevraagd aan de Preventieadviseur - Coach "SOBANE".

d. De werknemers

(1) Opdrachten

De werknemers die deelnemen aan de werkgroep "observatie" zullen de arbeidssituatie meer in detail bestuderen om oplossingen voor te stellen;

(2) Vorming

Er is geen enkele vorming of voorkennis vereist rond problemen van veiligheid, fysiologie of ergonomie. De coördinator begint de vergadering met een korte uitleg over de methode en de doelstellingen. De werknemers dienen de arbeidssituatie grondig te kennen zowel bij normale als bij abnormale werking.

e. De Preventieadviseur (PA) - Coach "SOBANE"

(1) Opdrachten

In elke lokale dienst voor preventie en bescherming op het werk (LDPBW) wordt een PA als coach "SOBANE" aangeduid. Deze PA heeft als opdracht de HL en de "Coördinator observatie" te begeleiden en te ondersteunen.

(2) Vorming

De PA - Coach "SOBANE" moet de evolutie van de "SOBANE" strategie opvolgen in het kader van zijn permanente vorming.

5. OVERLEG

De planning, uitvoering en opvolging van de risicoanalyses zijn onderworpen aan het overleg met de representatieve vakorganisaties (BOC's). De modaliteiten kunnen teruggevonden worden in Par 3d van :

 ACWB-SPS-WRKPR-013 : Risicobeheersing op het lokale niveau.

BIJLAGE A : INLEIDING TOT EEN "OBSERVATIE" WERKGROEP"

Typevoorbeeld

"In de loop van de vergadering herzien we alle punten in relatie met de risico factor "-----" die uitmaken dat het werk moeilijk, gevaarlijk, niet efficiënt en onaangenaam is.

De bedoeling is niet om te weten of het gemakkelijk en aangenaam is voor 20, 50 of 100%, maar wel om uit te vinden wat er concreet onmiddellijk, binnen de 3 maanden en later kan ondernomen worden om efficiënter en aangenamer te zijn. Het kan gaan om technische veranderingen, om nieuwe werktechnieken, maar ook om betere communicaties, om reorganisatie van de dienstregeling, om meer specifieke opleidingen.

Voor sommige punten zou men moeten kunnen zeggen wat er veranderd moet worden en hoe dit concreet moet gebeuren. Voor andere zullen er bijkomende studies moeten worden verricht.

Het Commando engageert zich ertoe een actieplan op te stellen met als doel zo goed mogelijk gevolg te geven aan hetgeen besproken zal worden.

BIJLAGE B : LIJST DER BESTAANDE GIDSEN

Er bestaan 15 gidsen. Elke gids behandelt 1 specifiek domein en bevat alle nodige informatie voor zowel de observatie (Niv 2), de analyse (Niv 3) en een inleiding voor de expertise (Niv 4).

Domeinen	Niveau 2 Observatie 	Niveau 3 Analyse 	Niveau 4 Expertise
▲ <u>Beeldschermwerk</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
▲ <u>Biologische agentia</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
▲ <u>Elektriciteit</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
▲ <u>Gevaarlijke chemische producten</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>
▲ <u>Globale lichaamstrillingen</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>
▲ <u>Hand-arm trillingen</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>
▲ <u>Lawaai</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
▲ <u>Machines en handgereedschappen</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>

<p>▲ <u>Musculo-skeletale aandoeningen (RSI)</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
<p>▲ <u>Personeelsvoorzieningen</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
<p>▲ <u>Psychosociale aspecten</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Hulpfiches</u> 	
<p>▲ <u>Risico's van brand of explosie</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>
<p>▲ <u>Thermische omgevingsfactoren</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>
<p>▲ <u>Veiligheid (ongevallen, vallen, uitglijden...)</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u>
<p>▲ <u>Verlichting</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Methode</u> • <u>Verslag</u> • <u>Hulpfiches</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Inleiding</u> • <u>Hulpfiches</u>

Deze lijst is te vinden op :
http://www.sobane.be/nl/obs_ana_exp.html#wer

om zelf een observatiegids samen te stellen gebruik de zoekfunctie met sleutelwoorden en/of domeinen op :
http://www.sobane.be/nl/sob_prog/pres.html